

DIARI DE SESSIONS DE LA COMISSIÓ D'ASSUMPTES INSTITUCIONALS I GENERALS DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL. PM. 355-1992

Fq.Con.núm. 33/27

X legislatura

Any 2021

Núm. 64

**Presidència
de la Sra. María Núria Riera i Martos**

Sessió celebrada dia 27 d'octubre de 2021

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Compareixença del president del Consell Assessor de Dret Civil de les Illes Balears per informar sobre els canvis normatius en tramitació i sobre els darrers criteris interpretatius en relació amb els pactes successoris, sol·licitada pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes Balears, mitjançant l'escrit RGE núm. 2743/21, i acordada per la Comissió d'Assumptes Institucionals i Generals a la sessió del dia 2 de juny del 2021..... [1216](#)

LA SRA. PRESIDENTA:

Bon dia senyores i senyors diputats. Començarem la sessió d'avui i, en primer lloc, els demanaria si es produeixen substitucions?

EL SR. MÉNDEZ I BAIGES:

Sí, buenos días, Sra. Presidenta, Jesús Méndez Baigés sustituye a Doña Patricia Guasp i Barrero en Ciudadanos. Gracias.

LA SRA. TRUYOLS I MARTÍ:

Maria Antònia Truyols substitueix la Sra. Francina Armengol.

EL SR. MARÍ I TUR:

Hola presidenta, bon dia, Jordi Marí substitueix Enric Casanova.

EL SR. FERRER I RIPOLL:

Bon dia presidenta, Joan Ferrer substitueix Pilar Carbonero.

EL SR. MELIÀ I QUES:

Josep Melià substitueix Maria Antònia Sureda.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies.

Compareixença del president del Consell Assessor de Dret Civil de les Illes Balears per informar sobre els canvis normatius en tramitació i sobre els darrers criteris interpretatius en relació amb els pactes successoris, sol·licitada pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes Balears, mitjançant l'escrit RGE núm. 2743/21, i acordada per la Comissió d'Assumptes Institucionals i Generals a la sessió del dia 2 de juny del 2021.

Passam a l'únic punt de l'ordre del dia d'avui, relatiu a la compareixença del President del Consell Assessor de Dret Civil de les Illes Balears, per informar sobre els canvis normatius en tramitació i sobre els darrers criteris interpretatius en relació amb els pactes successoris, sol·licitada pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes mitjançant l'escrit RGE núm. 2743/21 i acordada per la Comissió d'Assumptes Institucionals i Generals a la sessió de dia 2 de juny.

Assisteix el Sr. Bartomeu Bibiloni i Guasp, President del Consell Assessor de Dret Civil de les Illes Balears, acompanyat del Sr. Miquel Àngel Mas i Colom, vocal del Consell.

Té la paraula el Sr. Bibiloni i Guasp per tal de fer l'exposició oral sense limitació de temps. Gràcies Sr. Bibiloni.

EL SR. PRESIDENT DEL CONSELL ASSESSOR DE DRET CIVIL DE LES ILLES BALEARS (Bartomeu Bibiloni i Guasp):

Bon dia, Sra. Presidenta, senyores i senyors diputats i membres d'aquesta Comissió d'Afers Institucionals i Generals. En principi, parlaré amb la mascareta posada, si no s'entén bé i us va millor que me la llevi, per tenir més claredat m'ho podeu dir. Moltes gràcies.

Primer de tot vull manifestar el meu agraïment per l'oportunitat que ens heu donat per poder assistir per informar sobre el tema dels pactes successoris, que és un tema de gran interès per al nostre consell assessor. Tenc la col·laboració de Miquel Àngel Mas i Colom, membre també d'aquest consell Assessor i que va col·laborar de forma activa en l'elaboració de l'informe que vàrem fer en el seu dia sobre aquest tema i del qual parlarem al llarg d'aquesta exposició.

El tema d'aquest informe pel qual ens han sol·licitat la nostra presència, parla literalment sobre els canvis normatius en tramitació i sobre els darrers criteris interpretatius en relació amb els pactes successoris, entenent que en línies generals aquesta expressió fa referència a la coneguda Llei antifrau. Hem de dir que en el moment que es va sol·licitar la nostra presència i es va aprovar la nostra presència, aquesta llei encara estava en projecte, però que avui ja és una llei aprovada i que està en vigor. Per això en aquesta exposició intentaré donar una visió general de l'estat de qüestió dels pactes successoris existent a les nostres illes i deixaré per al torn de preguntes que em vulguin fer, si es vol aprofundir en alguna d'aquestes qüestions.

Hem de dir que no fa falta convèncer ningú que els pactes successoris són uns instruments jurídics de gran actualitat, d'un temps a aquesta part s'han incrementat molt el nombre dels seus atorgaments. Podem dir fins i tot que ja s'ha escapat del món jurídic i ja s'ha arrelat a la nostra societat com a un factor més de les relacions familiars, la seva importància de cada vegada és major, entre altres coses per la relació amb el tema de l'habitatge, que, com hem pogut comprovar recentment, és un tema que es troba a l'ordre del dia.

Hem vist que és difícil per als joves i per ventura per als no tan joves poder accedir a un habitatge en propietat, els elevats preus que tenim a les nostres illes, juntament amb el fet que, a conseqüència de la crisi que hem patit i que encara patim, és difícil acudir moltes vegades a la finançació de les entitats de crèdit per aconseguir un habitatge en propietat.

Aquestes qüestions es resolen en part, o moltes vegades, a través de la transmissió d'un bé, d'uns béns, normalment de pares i mares a fills i filles, d'algunes d'aquestes propietats, com a un avanç d'herència. Per això es diu que en els pactes successoris se cerca una planificació de la successió, sense haver d'esperar a la mort dels ascendents. Davant la major esperança de vida actual, no és infreqüent veure que descendents heretin dels seus pares béns a un moment que ja no els necessiten, possiblement ja estan jubilats, ja tenen els seus fills i filles independitzats i no és el moment, per ventura en altres moments, anys enrera, sí que els hauria pogut fer servir per poder adquirir un bé dels seus ascendents. Pel contrari, amb

els pactes successoris podem dir de qualque manera que els béns s'hereten quan es necessiten.

Una altra funció no menys important dels pactes successoris és evitar els litigis hereditaris, que són prou freqüents quan ja s'ha mort algun dels progenitors. En canvi, quan es transmeten els béns en vida, o quan es reparteixen els béns en vida dels ascendents, aquests ascendents encara tenen els recursos per evitar aquests litigis i, en el cas que no poden, almenys tenen l'opció de fer les compensacions que siguin oportunes. I si sortim de l'estricta àmbit de la família nuclear, veiem que els pactes successoris també tenen una important funció respecte d'aquelles persones que no tenen descendència i que han de cercar unes terceres persones, nebots, fins i tot estranys, perquè en tinguin cura els darrers anys de la seva vida. Malgrat el cuidador no tenguí un especial interès econòmic, la persona cuidada sempre se sent més tranquil·la, més segura, si pot premiar i fidelitzar qui en té cura amb una transmissió de determinats béns. Per aconseguir-ho, la llei li ofereix determinats negocis jurídics un dels quals, els pactes successoris, mitjançant un transvasament patrimonial, fet de forma escalonada a favor d'aquestes persones.

Bé, no podem parlar dels pactes successoris sense parlar de la seva tributació. És evident que una menor tributació afavoreix la celebració i una elevada fiscalitat doncs retreu la celebració. Per això hem de parlar d'una doble legislació aplicable als pactes successoris, una legislació civil i una legislació fiscal.

Respecte de la legislació civil, hem de dir que els pactes successoris estan regulats a la Compilació de Dret Civil de les Illes Balears, text refós aprovat pel Decret legislatiu 79/1990, de 6 de setembre, en els següents preceptes: en els articles 8 a 13 i 50 i 51 per a l'illa de Mallorca i, a partir de la promulgació de la Llei 7/2017, de 3 d'agost, per la qual es va modificar aquesta compilació, també és extensiva a l'illa de Menorca, i ens articles 66 i del 72 al 77 per a les illes d'Eivissa i Formentera.

Hem de dir que és una redacció pràcticament de l'any 1990, amb uns puntuals aclariments que es varen realitzar a la llei del 2017. Però sí hem de dir que aquesta legislació no ha estat alterada en res per la Llei antifrau. D'aquests articles podem deduir que hi ha una varietat, una diversitat de pactes, en funció del dret civil de les distintes illes. Així, per a Mallorca i per a Menorca, tenim la donació universal de béns presents i futurs i el pacte de definició dins el qual hem de distingir la definició estricta i limitada a la legítima, i la definició extensa relativa a la resta de drets hereditaris.

Per a Eivissa i Formentera, per la seva part, hi ha els següents pactes: tenim els pactes d'institució, que poden ser d'institució universal i d'institució singular i tots dos poden ser amb transmissió de béns de present o sense aquesta transmissió. I també tenen el pacte de finiment, que es pot distingir entre de finiment limitat a la legítima i el finiment de la resta de drets hereditaris.

En línies generals podem dir que existeixen uns mateixos pactes a totes les illes, però hem d'especificar que, a diferència de Mallorca i Menorca, en el Dret Civil d'Eivissa i Formentera

existeix el pacte d'atribució singular, conegut normalment per pacte de llegat, que té una especial tradició jurídica, gaudeix d'una gran acceptació social i ha donat una major riquesa a aquesta legislació d'aquestes illes.

Record quan m'examinava d'oposicions, que necessitava beure aigua perquè les idees ja no sortien. Perdonau si aplic la mateixa tàctica.

Hem de dir a continuació que en els pactes successoris a la jurisprudència són poques les sentències que els nostres tribunals han dictat sobre aquest tema i la majoria han estat per raons d'interpretació... per interpretació per raons fiscals i especialment en el tema de capacitat, citam només de passada, per no allargar-nos massa, un parell de sentències del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears, per exemple, de 28 de maig del 1992 que era la relació del pacte de definició amb el dret de reversió de l'article 812 del Codi Civil; 20 de desembre del 2001, que reconeix la legalitat d'un pacte definició fet per un pare en representació legal d'un menor que va renunciar a la legítima; 10 d'octubre del 2017, que considera que els donataris d'una donació universal no tenen la condició d'hereus i no són responsables dels deutes del causant fins que aquest es mori; la sentència de 7 de maig del 2019, que va resoldre a favor d'un liquidació per l'impost de successions com a una donació al tipus del 7% a una escriptura de donació universal de béns presents i futurs, atorgada per un pare al seu fill menor d'edat que intervenia en l'acte representat pels seus dos progenitors i que s'havia liquidat a l'import de l'1%, i sobretot la important sentència i recent de 14 de maig de 2021, que va reconèixer la validesa del pacte successori de definició atorgat per estrangers residents a les nostres illes.

No hem d'oblidar que, una vegada que ha entrat en vigor el reglament successori europeu a l'any 2015, el nostre dret civil és aplicable als estrangers residents a les nostres illes sempre que no hagin fet un especial elecció de la llei nacional.

En tot això no podem parlar d'una doctrina consolidada, a més a alguna d'aquestes sentències parteixen d'una interpretació per part de l'Administració Tributària que de vegades utilitza criteris civil d'acord a una excessiva literalitat.

A la vista de la importància d'aquest tema, dels pocs articles que la compilació li dedica i de dispar i reduït criteri jurisprudencial, per part del Consell Assessor de Dret Civil del es Illes Balears ens ha dut a treballar sobre aquest tema i elaboram una proposta de llei que el reguli. Podem dir que pot ser una llei, si s'arriba a aprovar, pionera en tot el territori nacional perquè es diferencia molt de les regulacions d'altres drets civils i es podria aconseguir amb aquesta un desenvolupament important del nostre Dret Civil el qual moltes vegades està considerat de segona categoria, sempre ens col·loquen als llibres darrere de tot. Per això, aquesta proposta de llei que tenim que pot ser un poc complexa, demanam al president o ens oferim a la presidenta d'aquesta comissió que si en el seu moment ho consideren estam disposats a tornar aquí a fer les explicacions que siguin oportunes. Estam a la seva disposició, com en tota la resta d'aspectes de Dret Civil, ja que som un òrgan assessor d'aquest parlament.

Ja analitzats els pactes successoris al Dret Civil, hem de passar a la seva regulació al Dret Fiscal i ho hem d'analitzar en els tres impostos que afecten els pactes successoris, que són: l'impost de la renda de les persones físiques, l'impost de successions i donacions i l'impost sobre l'increment valor dels terrenys de naturalesa urbana o conegut com a plusvàlua municipal.

Anem per parts, en els pactes successoris en l'impost de la renda de les persones físiques hem d'anar a l'evolució fins arribar a la situació actual, hem de dir que els pactes successoris només estan gravats amb l'impost de la renda en el que es diu el guany patrimonial posat de manifest per la transmissió de determinats béns.

Per entendre un poc això hem de fer un poc d'història, hem de partir de la Llei 35/2006, de 28 de novembre, de l'impost de la renda de les persones físiques, que va entendre que no hi havia guany patrimonial en les transmissions gratuïtes per causa de mort, el que es deia *la plusvalía del muerto*, i entre les que s'havien d'incloure, els pactes successoris; però, malgrat aquesta expressió es va recollir a l'impost de successions i donacions, a l'impost de la renda es va seguir exigint la tributació per concepte de guany patrimonial a les transmissions de béns realitzades amb un pacte successori, és a dir, que el qui transmetia havia de pagar per aquest concepte.

Hem d'entendre, hem de pensar que en aquell temps el tipus impositiu rondava el 20%, no record exactament quin era, ara avui en dia es troba al 19, 21, 23, 26 i, és clar, aquest 20% que havia de pagar qui transmetia feia que moltes vegades molts d'ascendents s'ho pensassin abans de fer aquestes transmissions.

Va ser la sentència del Tribunal Suprem, de 9 de febrer del 2016, la que va establir que també en les transmissions fetes mitjançant un pacte successori s'havia d'aplicar la Llei 35/2006, en el sentit que no existia ni guany ni pèrdua patrimonial a les transmissions fetes per aquests pactes, i d'aquí es va poder observar un cert increment en els atorgaments d'aquests pactes, pràcticament fins arribar a l'actualitat.

L'actualitat se centra en què dia 11 de juliol del 2021 va entrar en vigor la Llei 11/2021, de 9 de juliol, de mesures de prevenció i lluita contra el frau fiscal, que és la llei que coneixem com llei antifrau, i aquesta llei subjecte a tributació les ulteriors transmissions d'aquells béns que varen ser adquirits amb un pacte successori prescindint del valor actualitzat que d'aquests béns s'hagués fixat en el moment del pacte. Es modifica l'article 36 d'aquesta llei i s'estableix aquesta tributació, que l'adquirent d'un bé de pacte successori que després el transmet se subroga al valor i a la data d'adquisició que tenia el seu disponent en el moment que el va adquirir, sempre que aquesta transmissió es faci en vida d'aquest disponent i sempre que es faci abans del termini de cinc anys des de l'atorgament del pacte.

Amb això s'explica a l'exposició de motius que s'intenta evitar una actualització de valors i dates d'adquisició que podrien provocar una menor tributació que si hagués tributat directament el seu disponent a favor de terceres persones,

també ho justifica perquè s'havia detectat un nombre d'operacions en què es donava aquesta situació.

Això és així com està, sabem que ha estat un article molt criticat i que possiblement sigui un dels motius pels quals se'ns ha citat a aquesta compareixença.

Hem de dir que el consell assessor va emetre un informe sobre aquest tema i sobre aquest aspecte vàrem oferir dues possibles línies a seguir: per un lloc, es va proposar la supressió de la norma, per entendre que no responia molt bé a un reconeixement de la naturalesa jurídica dels pactes successoris, que són autèntics negocis jurídics *mortis causa* des del moment que se'ls conferia el mateix tractament que a les donacions.

A la vegada es va considerar que l'administració tributària comptava ja amb els recursos necessaris per atacar aquest frau, en especial el que es recull a l'article 15 de la Llei general tributària.

Ara bé, per altra costat, vàrem considerar que si el legislador estatal, la seva intenció era, persistia, és a dir, a mantenir aquesta redacció, idò, proposàvem una regulació molt més detallada i molt més precisa. Hem de tenir en compte que els pactes successoris són negocis jurídics molt complexos, que són desconeguts a la meitat d'Espanya, a les legislacions que no tenen dret civil propi i que és molt difícil regular-los, ni tan sols dins l'aspecte fiscal en un sol paràgraf, és més complex.

Per tant, aquí vàrem proposar una sèrie d'idees: en primer lloc, vàrem plantejar la necessitat d'introduir un termini entre el pacte i la tramitació. Recordem que en el moment en què vàrem emetre l'informe, en aquell moment no hi havia previst cap termini, va ser amb una esmena posterior que es va introduir, i nosaltres en aquell moment suggeríem el termini d'un any perquè més enllà d'aquest ja és un poc difícil presumir la intenció fraudulenta. Al final es va aprovar aquesta esmena i s'ha establert un termini de cinc anys entre el pacte i la transmissió.

Tècnicament és una solució perfecta, ben correcta, ja que en el moment que afecta els pactes successoris atorgats abans d'aquesta llei era molt important que no s'estengués als pactes successoris atorgats abans de la sentència 2016, perquè els qui varen fer aquell pacte abans de 2016 ja varen tributar pel guany patrimonial. Per tant, semblava com una redundància si hagués d'afectar aquesta llei els pactes del 2016 cap enrere. El termini de cinc anys ha fet que aquests pactes no s'hagin vist afectats, per tant, tècnicament sembla una solució perfecta.

En segon lloc, insistíem en la no retroactivitat de la norma per evitar que afectàs les transmissions fetes abans d'entrar en vigor la Llei antifrau. Aquest criteri també es va recollir a la redacció definitiva i ja està. Altres punts per ventura que no varen prosperar, un especialment era la possibilitat de demostrar que la transmissió no es feia per intenció fraudulenta sinó per un cas d'una necessitat sobrevinguda. És clar, la llei estableix una presumpció que si compleixen tots els requisits hi ha aquesta intenció i reproducció que es diu (...), és a dir que no admet prova en contrari, quan possiblement nosaltres defensàvem la possibilitat de demostrar que per un canvi de

necessitat familiar, canvi de feina, un pugués veure's necessitat de transmetre i no s'afectàs per la llei.

La norma, per tant, ha quedat de la següent manera, s'obliga a tributar pels guanys patrimonials quan es produeixen aquests tres, aquests cinc requisits: un, que hi hagi un pacte successori primer amb transmissió de béns de presents. Hem de recordar que en el dret civil d'Eivissa i Formentera hi ha els pactes successoris sense transmissió de béns de presents, aquests no estan afectats perquè no hi ha aquesta transmissió. Segon requisit, que aquests béns després siguin transmesos per l'adquirent. Després, que aquest adquirent sobrevisqui perquè els seus hereus ja no estan afectats per la norma perquè no tenen la consideració de beneficiaris del pacte original. Després, que aquesta transmissió es faci en vida del disponent i que es faci abans dels cinc anys a comptar de l'atorgament del pacte.

Si s'acompleixen aquests requisits el transmissor d'aquests béns han de tributar pel guany patrimonial considerant la data i el valor, no del valor que es va fer constar al pacte successori sinó el valor que tenia el disponent al moment que el va adquirir i per la data que el va adquirir.

Passant als pactes successoris a l'impost de successions i donacions hem de comentar també la situació anterior a la Llei de frau i la situació que s'ha modificat per la Llei de frau.

Respecte de la legislació anterior i que no ha estat afectada per la Llei antifrau hem de dir que aquesta llei no ha alterat la tributació dels pactes successoris individualment considerats atès que es manté la mateixa legislació que existia abans, i aquesta legislació la tenim: a nivell estatal tenim la Llei 29/1987, de 18 de desembre, de l'impost de successions i donacions i el reglament d'aquest impost, aprovat pel Reial Decret 1629/1991, de 8 de novembre, i a nivell autonòmic podem citar la següent normativa que s'ha aplicat de forma successiva, hem de començar amb la Llei 22/2006, de 19 de desembre, de reforma de l'impost de successions i donacions, la qual, a més d'incrementar l'import de les reduccions de la base imposable en comparació amb la normativa estatal per raó de parentesc, d'adquisició d'habitatge habitual, de discapacitat i d'adquisició d'assegurances de vida, va establir una bonificació a la quota tributària amb un tipus impositiu màxim de l'1%, sempre que fos un parentesc entre ascendents, descendents, cònjuges i parelles de fet registrades. Hem de dir que per als descendents menors de 21 anys la reducció encara és major.

Els articles 56 i 58 d'aquesta llei varen estendre de forma específica l'aplicació d'aquests beneficis en els pactes successoris. Hem de dir que va ser una fita important perquè anteriorment es tributava a través d'una escala progressiva a partir d'un 7,65%. En canvi, a les donacions dins del mateix grup familiar es va establir un tipus impositiu del 7%, la qual cosa reflecteix un poc l'increment dels pactes en comparació amb les donacions per aquesta diferència de l'1 al 7%.

Aquesta llei es va incloure en el Decret legislatiu 1/2014, de 6 de juny, pel qual s'aprova el text refós de les disposicions legals de la comunitat autònoma de les Illes Balears en matèria de tributs cedits que manté el mateix criteri, li direm el text

refós de 2014, i va reiterar en els seus articles 57 i 59 que els pactes successoris tendran el caràcter de títols successoris i gaudiran de tots els beneficis fiscals inherents a les adquisicions successòries en la mesura que els siguin aplicables.

En tercer lloc aquest text refós es va modificar per la Llei 12/2015, de 29 de desembre, de pressuposts generals de la comunitat autònoma de les Illes Balears per a l'any 2016, en el qual es varen afegir nous tipus impositius aplicables, es va passar, que varen passar a ser: l'1%, 8%, 11%, 15%, 20%, segons els trams de la base liquidable individual de cada hereu. El canvi va ser doncs afegir aquests tipus, es mantenia l'1% fins a 16.000 euros, 8% fins a 1 milió d'euros, 11% 22 milions d'euros, 15% sobre el milió d'euros, 20% cap endavant. Les donacions s'han mantingut en el 7% entre el mateix grup familiar.

Hem de dir que tot això existia, existeix, no s'ha vist afectat per la Llei antifrau de cap mesura, s'aplica el mateix.

Passem ara als elements d'aquest impost que sí s'han afectat per la Llei antifrau. A més de les qüestions, que en parlarem després, del tema del valor de la referència i de la tributació dels estrangers, es va veure afectat l'impost per la Llei antifrau el que es diu l'acumulació dels pactes.

Anteriorment, abans d'aquesta llei, els distints pactes que s'atorgaven es consideraven com a negocis jurídics totalment independents i tributaven totalment independent l'un de l'altre sense cap relació. Això es basava en resolucions vinculants de la Direcció General de Tributs dels anys 13 i 14 que varen establir la doctrina d'aquesta no acumulació dels pactes entre altres coses perquè la norma no ho tenia previst i perquè no era possible l'aplicació per analogia perquè ho té prohibit l'article 14 de la Llei general tributària. Per tant, cada pacte tributava independentment amb les seves bonificacions i amb els seus tipus impositius.

Ara vegem que la Llei antifrau sí que ha modificat aquesta idea i ha establert l'acumulació de pactes entre sí i l'acumulació de pactes respecte de la successió hereditària causada per la mort del disponent. Aquí pràcticament no és evitar un frau fiscal sinó evitar la no aplicació del criteri de tributació progressiva que es pretenia.

Per això, per evitar aquesta situació, per ventura per evitar qualque situació d'atorgaments de determinats pactes entre les mateixes persones en curt espai de temps, es va modificar l'article 30 de la Llei d'impost de successions que ve a considerar que s'han de considerar com si fos un mateix pacte els que s'han atorgats entre les mateixes persones dins del termini de tres anys, quan es tracta de pactes entre sí, o del termini de quatre anys, quan es tracta entre pactes i la successió hereditària.

S'acudeix a una certa equiparació dels pactes amb les donacions, malgrat que no és total que es mantenen els distints pactes successoris, i el que es fa és funcionament és que en el primer pacte que s'atorga s'apliquen les regles generals com sempre, és a dir, el tipus impositiu, les bonificacions no l'afecten per a res. És quan s'atorga el segon pacte quan s'han

de sumar les bases liquidables per treure el tipus impositiu que afecti la suma dels pactes i en el segon pacte aplicar-li el tipus impositiu incrementat. Per tant, per ventura el que no s'ha pagat en el primer, es paga en el segon.

Per posar un exemple, he fet números, abans de la normativa d'aquesta llei un pacte successori de 700.000 euros, per exemple, en el primer es tributava a l'1% i després se t'atorgava un ..., després de 2 anys, de 700.000 euros, i tributava també a l'1%. En canvi, en la situació actual, en el primer pacte tributes, de 700.000 euros tributes a l'1% i en el segon pacte, atorgat dins els 3 anys, em sortien pràcticament sobre 700.000 euros un 7,5%. És a dir, perquè es vegi un poc la diferència.

I respecte de l'acumulació dels pactes en la successió hereditària, regeixen les mateixes normes, l'únic que el termini pla en lloc de 7 anys s'ha posat de 4 anys. Es podia donar el cas que amb la suma que, el segon pacte podria se liquidat a una comunitat autònoma distinta perquè s'hagués traslladat el disponent, que s'hagués pagat més del que toca; així i tot, la Direcció General, amb Resolució de 2012, va dir que no s'havia de tornar la diferència.

Aquí, no ha estat un tema tan polèmic com l'altre però així i tot el Consell Assessor va donar un parell d'idees, simplement proposaven que fos el mateix termini per a donacions de pactes entre si, que pactes que per successions hereditàries i reduir el termini a 2 anys en lloc de 3.

Passant a una altra qüestió, un dels criteris o una de les qüestions que hi ha aquests distints criteris interpretatius és el que es coneix per la transmissió d'empreses individuals, negocis professionals i participacions en entitats mercantils.

Això, hem de tenir en compte a nivell autonòmic, els articles 25, 26 i 27 del text refós del 2014, en el qual s'entén que quan dins un pacte successori es transmeten entre cònjuges i descendents, a favor de cònjuges i descendents de la persona morta, hi està inclosa una empresa individual, un negoci professional o participació en entitats, s'aplicaria una reducció del 95% d'aquest valor.

En aquest cas, la Direcció General de Tributs ha resolt en distintes consultes que aquestes bonificacions no són aplicables als pactes successoris ja que la literalitat d'aquests preceptes parlen de familiars *de la persona fallecida*, i utilitza, hi ha distintes consultes vinculants dels anys vint que fan referència al finament de legitima d'Eivissa i Formentera, del 21 que fan referència al pacte de finament de Mallorca i Menorca, concretament en aquesta, la Direcció General de Tributs va considerar que en qüestions de temàtica fiscal autonòmica no era competent per resoldre aquests temes, però aquestes consultes varen crear un cert estat de confusió per als pactes successoris atorgats abans d'aquestes dates. Posteriorment va sortir una consulta de 2021 que manté els mateixos criteris però diu que ha estat un canvi de criteri, la qual cosa pot dur a aclarir la tributació dels que s'havien atorgat abans del 2020.

Per la nostra part hem de dir que des del punt de vista civil és una interpretació literal que s'admet en l'article 3 del Codi Civil però també hem de tenir en compte que el Codi Civil

admet altres interpretacions finalistes basades més en la legislació, amb la intenció del legislador, per tant hem d'analitzar a veure si aquesta interpretació literal de *la persona fallecida*, idò és correcta o no.

A nivell civil, hem de pensar que als pactes successoris s'acudeix a la ficció *-fictio legis-* que el disponent mor, quan fa un pacte successori, i mor tantes vegades com pactes successoris fa. Si no ho interpretam així és difícil encaixar tota una normativa que està pensada en les successions hereditàries, aplicar als pactes successoris que té una normativa molt reduïda.

Hem de tenir en compte que, a més, la literalitat dels articles 57 i 59 parlen en principi que s'han d'aplicar als pactes successoris tots els beneficis fiscals.

La qüestió següent que s'ha vist afectada per la Llei antifrau és el que es diu el valor de referència i és un criteri de valoració dels béns immobles que, per als tributs, entre els quals impost de successions i donacions, i s'ha modificat l'article 9. Es vol introduir un valor de referència que estarà previst a la..., en relació amb el cadastre immobiliari, sempre deixant ben clar que si el valor declarat pels particulars és superior, s'aplicarà el valor declarat abans del valor de referència.

Aquest valor de referència es remet a la Llei del cadastre immobiliari, on ens diu que la Direcció General de Cadastre fixarà de forma objectiva i sempre amb el límit de valor de mercat, aquest valor de referència tenint en compte els preus comunicats pels fedataris públics a les compravendes. És a dir, això afecta als pactes successoris amb la valoració dels béns sobre la qual s'ha de tributar.

Tenint en compte que aquesta norma no entra en vigor fins dia 1 de gener de 2022, poc podem dir de la seva repercussió sobre els pactes successoris. Recull aquí, només de passada, que hi ha opinions d'experts fiscalistes que, llegit a premsa sobretot, que diuen que hi pot haver un incrementa l'impost de la quota a satisfer i hi pot haver una certa discriminació per si es valora de forma igual béns que estan dins una mateixa zona amb independència del seu preu real o de l'estat de conservació. Com que això encara no està en vigor idò no sabem..., el temps ens dirà si és vera això o no és vera, per tant, ho hem de deixar a l'aire.

El següent punt que es toca a la Llei antifrau respecte als pactes successoris és els pactes successoris atorgats per subjectes passius no residents a Espanya. Fins ara des del 2014 s'aplicava una tributació distinta als subjectes passius no residents però que estaven residents a la Unió Europea o a l'espai econòmic europeu que als que estaven residents a fora d'aquests espais geopolítics. Amb aquesta disposició, i complint el regulat a una sentència del Tribunal Suprem del 2018, simplement es fa extensió a aquests altres no residents la mateixa tributació en el sentit que tributen el mateix els subjectes passius no residents, tant si estan a la Unió Europea, a l'espai econòmic europeu, com si estan fora d'aquests països, és a dir, no hi ha més que això. L'únic que hem de tenir en compte és que després del Reglament successori europeu els pactes successoris s'han vist reconeguts en la seva

admissibilitat quan es tracta d'estrangers disponents, estrangers residents a les Illes Balears.

I, finalment i acab, els pactes successoris es veuen afectats, també estan regulats, a l'impost municipal de l'increment del valor dels béns de naturalesa o plusvàlua municipal, vull fer un petit incís que ha sortit aquesta sentència del Tribunal Constitucional que encara no sabem com es regularà i si li afectarà o no afectarà i en quina mesura, però deixant això de part, hem de dir que des del moment que els pactes successoris varen veure reconeguda la consideració de títols successoris i l'aplicació a ells de tots els beneficis fiscals, també s'han beneficiat de les reduccions que les distintes ordenances fiscals municipals de quasi tots els municipis, sempre n'hi ha qualcun que no ho ha fet, idò li són aplicables.

Això es basa en l'article 108.4 del text refós de la Llei reguladora de les hisendes locals, aprovada per Decret legislatiu 2/2004. En aquesta, s'estableix que les ordenances fiscals municipals poden establir una bonificació de fins al 95% a la quota a pagar a les transmissions de terrenys realitzades a títol lucratiu per causa de mort a favor de descendents adoptats, cònjuges, ascendents i adoptats. A conseqüència d'això cada ajuntament hi ha posat els criteris i els barems que ha considerat oportú.

Ara bé, en un principi hi havia els dubtes de si eren aplicables als pactes successoris aquestes bonificacions que, en principi, només parlaven de transmissions a títol lucratiu per causa de mort. Ho va resoldre en certa mesura la consulta de la Direcció General al 2016 que va dir que en constituir els pactes successoris una transmissió *mortis causa* amb la liquidació de l'impost de plusvàlua li havien de ser aplicables tots els beneficis fiscals regulats per la normativa de l'impost per a aquest tipus de transmissions. Hem de dir que la Llei antifrau no ha afectat per res ni ha modificat per res el tema de l'impost de plusvàlua.

I amb això acab, esper no haver estat gaire pesat i no els hagi (...). Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Bibiloni. Procedeix ara la suspensió de la sessió per un temps màxim de quaranta-cinc minuts per tal que els grups parlamentaris puguin preparar la formulació de preguntes o observacions, per la qual cosa es demana als portaveus si volen una suspensió de la sessió o si podem continuar. Podem continuar.

Per tal de formular preguntes o observacions tot seguit procedeix la intervenció dels grups parlamentaris. El Sr. Bibiloni pot contestar globalment totes les preguntes o observacions formulades o bé contestar individualment després de la intervenció de cada portaveu.

EL SR. PRESIDENT DEL CONSELL ASSESSOR DE DRET CIVIL DE LES ILLES BALEARS (Bartomeu Bibiloni i Guasp):

Contestarem al final.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, globalment idò, Sr. Bibiloni, gràcies.

Començam les intervencions dels grups. Pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes Balears té la paraula el Sr. Josep Melià, per un temps màxim de deu minuts. Sr. Melià.

EL SR. MELIÀ I QUES:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta, senyores diputades i senyors diputats. Primer de tot donar la benvinguda i agrair la presència de les persones que han comparegut avui, del Sr. Tomeu Bibiloni i del Sr. Miquel Àngel Mas, perquè tracten un tema que per al Grup Parlamentari El Pi és molt important, molt rellevant i per això vàrem fer la sol·licitud d'aquesta compareixença, perquè ens sembla essencial que el Parlament de les Illes Balears tenguí una informació de primera mà, estigui assabentat de tota la situació, canvis, criteris interpretatius que es produeixen en relació amb una institució de Dret Civil especial de les Illes Balears com és el tema dels pactes successoris i, per tant, per fer una valoració en general d'aquesta institució que ha generat diversos canvis normatius que ha comentat al llarg de la seva exposició perfectament el Sr. Bibiloni.

Per al nostre grup parlamentari els pactes successoris són com a un tresor del Dret Civil balear que hauríem d'intentar preservar i protegir perquè, entre d'altres coses, permeten donar continuïtat a un patrimoni familiar i això ens sembla molt rellevant de cara a l'economia i al benestar i al plantejament de la família que des del nostre grup parlamentari fem.

Li farem algunes preguntes molt concretes, deduïdes de la seva exposició, que crec que ha estat molt pedagògica, però que evidentment hi ha temes que ens interessa poder concretar.

El primer tema que li voldríem plantejar és el tema d'aquesta proposta de llei que elabora la comissió assessora. Ens agradaria demanar-li si existeix un calendari, una previsió, una conversa amb el Govern de les Illes Balears en relació amb la possible tramitació d'aquesta proposta de llei com a projecte de llei i, per tant, que es converteixi realment en un text legal aplicable. Ens agradaria saber si almanco veuen factible que aquesta legislatura això pogués ser una realitat o si això, diguem, s'escaparà ja d'aquesta legislatura. És una primera pregunta que ens sembla important.

Una segona qüestió que li voldríem plantejar és el tema de la regulació que ha fet la llei antifrau d'aquest guany patrimonial que ha comentat. Efectivament, la comissió assessora va proposar un termini d'un any i al final aquest termini de cinc anys, bé, he entès que ha fet una valoració relativament positiva del termini de cinc anys, és una millora en relació amb el projecte de llei antifrau, però aquí es produeix una certa distorsió, com en altres situacions que comentarem, una distorsió entre la normativa civil i la naturalesa jurídica del pacte successori i la visió que se li dona per part de la normativa fiscal.

El nostre grup parlamentari va proposar un termini en tot cas de quatre anys perquè era el termini de prescripció en general de les infraccions tributàries. Per tant, voldríem que ens explicàs amb més deteniment per què considerava la comissió assessora que el termini més correcte, en tot cas, si ha d'existir termini, que no és l'opció principal, però en cas que hagi d'existir un termini, per què un any consideraven que era el termini idoni, cosa que ens sembla important.

També voldríem que ens explicàs si consideren que això pot donar peu a considerar que hi ha una doble tributació, una doble tributació amb l'impost de successions i l'IRPF pel mateix concepte, ja que al final es tributa a les dues bandes i aquest tema pot ser molt important i de fet després pot acabar amb unes sentències dels tribunals que distorsionin tota aquesta situació creada.

Una tercera qüestió és en relació amb el tema de les transmissions de les empreses familiars i la seva tributació en l'impost de successions i donacions.

Efectivament, el 2020 es varen produir aquestes consultes vinculants, es va canviar el criteri interpretatiu i resulta que a les Illes Balears no s'aplica la reducció, però a Galícia i a Catalunya s'apliquen les reduccions, i d'això també ens agradaria que en fes una valoració perquè des del Grup Parlamentari El Pi venim reclamant, primer, que l'Estat canviï el concepte "*fallecido*" per "*causant*" per aclarir aquesta situació, però en cas que l'Estat no ho faci que la comunitat autònoma exerceixi una potestat legislativa d'aclariment d'aquest concepte, que és un poc el que han fet Catalunya i Galícia, i deixi clar que s'haurien d'aplicar aquestes reduccions als pactes successoris perquè si no tornam a desnaturalitzar aquests pactes successoris.

Perquè també, i aquesta és una quarta pregunta, com és possible -ens demanam-, com és possible que en l'impost de plusvàlua es faci una consulta i es digui que sí que se li han d'aplicar tots els beneficis fiscal, perquè és una herència, però resulta que en els impostos de successions i donacions la consulta diu tot el contrari i resulta que aquí no hem d'aplicar la reducció. És clar, això és molt mal d'entendre per l'operador jurídic i és una contradicció, o ho considero una contradicció, però m'agradaria conèixer la seva opinió perquè al final l'aplicació d'aquesta reducció és molt important per donar continuïtat a les empreses familiars.

Per tant, si un dels objectius d'una política econòmica concreta, almanco la que nosaltres defensam, és intentar posar damunt la taula i fer realitat en el món jurídic la possibilitat d'aplicar tots els beneficis possibles perquè aquesta transmissió de les empreses familiars i aquesta continuïtat de les empreses familiars tenguí viabilitat, aleshores necessitam evidentment que aquesta distorsió interpretativa s'aclareixi.

També, i acab amb això, quan ha explicat el tema de l'acumulació dels pactes, també ens agradaria que ens explicàs per què al final es va diferenciar aquest termini. Vostès, si no ho he entès malament, consideraven que hi havia d'haver un únic termini i no aquests dos terminis de tres anys i de quatre anys, per què? A què respon, si ho coneix, aquesta diferenciació de terminis? Quin guany hi ha?

I, en definitiva, ens agradaria que ens fes una valoració sobre si considera que hi ha una voluntat per part de l'Estat a través dels instruments fiscals i de la normativa fiscal d'intentar restringir l'abast dels pactes successoris, perquè el que nosaltres detectam és que a través d'aquestes modificacions legals de la llei antifrau, a través d'aquestes consultes vinculants, a través d'altres vies el que se cerca, com bé ha exposat vostè, és que la normativa fiscal sigui poc favorable als pactes successoris i, per tant, això acabi generant que se'n subscriuguin pocs de pactes successoris perquè evidentment si no hi ha avantatges i tot són inconvenients al final evidentment les famílies no optaran per aquesta opció.

Moltíssimes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Melià. Pel Grup Parlamentari Popular té la paraula el Sr. Lluís Camps per un temps màxim de deu minuts. Sr. Camps.

EL SR. CAMPS I PONS:

Moltes gràcies, Sr. Presidenta. Bon dia, Sr. Bibiloni, i Sr. Mas que l'acompanya, com a president del Consell Assessor de Dret Civil de les Illes Balears, en nom del Partit Popular li volem donar aquesta benvinguda aquí on ens pot explicar amb una visió tècnica i jurídica una qüestió tan important per a aquesta cambra, que és competent per legislar en matèria de Dret Civil Foral i, a més a més, en un moment especial d'actualitat en què la llei de lluita contra el frau impulsada pel Govern de l'Estat condiona una institució civil pròpia com són els pactes successoris de les herències en vida.

Per aquest motiu vostè ens ha fet unes explicacions referents a aquesta incidència d'aquesta llei antifrau amb regulació balear.

En premsa aquesta setmana passada vam llegir que hi havia una comissió foral de l'illa d'Eivissa, a la qual vostè també ha fet menció fa uns minuts, i ens agradaria que ens pogués dir si ja ha pogut analitzar els canvis, quina valoració en faria. I una altra de les modificacions que poden afectar a la viabilitat de les herències en vida, a proposta de la modificació dels valors cadastrals, que també ha fet qualque comentari, quina opinió en té i si creu que tindrà incidència fiscal sobre les herències en vida a Balears.

I referent a la notícia d'actualitat d'ahir, del Tribunal Constitucional, sobre les plusvàlues, quina valoració en fa.

Açò en un principi seria la primera intervenció del Partit Popular. Moltes gràcies, Sr. Bibiloni.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Camps. Pel Grup Parlamentari Unidas Podemos té la paraula la Sra. Esperança Sans, per un temps màxim de deu minuts. Sra. Sans.

LA SRA. SANS I REGIS:

Gràcies, presidenta. Gràcies Sr. Bibiloni i al seu acompanyant el Sr. Mas, per ser avui aquí i per les explicacions, o millor dit, per tota la informació que ens ha donat arran d'aquesta compareixença.

Jo, la meua compareixença també serà molt breu, nosaltres sempre havíem entès que una cosa eren els pactes successoris i una altra vendre aquests béns adquirits quan la persona transmetent encara era viva. I com ja vostè ha dit avui aquí, nosaltres enteníem que els pactes successoris no es tocaven amb la modificació de la llei estatal i que continuaven igual. Això crec que és el que avui hem pogut..., també es despenia de l'informe, però avui també s'ha comentat aquí.

Ho dic perquè en aquest Parlament es va dir moltes vegades i de forma molt repetitiva, que era un atac directe, que s'atacaven els fonaments dels pactes successoris i el Dret Civil de les Illes Balears, quan realment no era així. El que es tocava en tot cas era què es feia després amb aquests béns adquirits, que, en teoria, per origen del propi Dret Civil, bàsicament era que en el seu temps que les vídues poguessin tenir uns béns i que aquests béns també quedessin dintre de la unitat familiar. I que al final, que és un poc és el que s'ha comentat avui, els avantatges que hi havia en el seu dia, continuen sent vigents avui i és que en vida es pugui passar uns béns als seus descendents. Per tant, poca cosa més a dir.

Igualment com dic, tot això crec... i aquest debat ja forma part del passat, en el moment en què s'aprova la llei en el Congrés i que justament s'aprova amb una modificació que és cert que l'informe posava una data d'un any, però que al final s'ha modificat en aquests 5 anys, que jo crec que és una bona notícia que es pogués arribar a un acord en el si del Senat, per tal que hi hagués un cert consens entre totes les forces polítiques que estan representades tant en el Senat com en el Congrés i que en aquest Parlament també hi va haver debats per poder acotar o no aquests anys. Per tant, nosaltres poca cosa més a afegir.

Sí que m'agradaria comentar que també estic interessada en tenir un poc més d'informació d'aquesta proposta de llei que es treballa des del Consell Assessor, que crec que és molt interessant per a aquesta cambra, que és el poder legislatiu realment, si poguéssim tenir un poc més de detall. Sé que tal vegada no és l'objecte d'aquesta compareixença, però si ens poguéssim fer cinc cèntims més del que ens ha comentat avui, doncs li estariem molt agraïts. I res més.

I res més, moltes gràcies per la seva presència avui.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Sans. Pel Grup Parlamentari Ciudadanos té la paraula el Sr. Jesús Méndez, per un temps màxim de deu minuts. Sr. Méndez.

EL SR. MÉNDEZ I BAIGES:

Gracias, Sra. Presidenta, buenos días señores diputados. Buenos días y gracias Sr. Bibiloni.

Nosotros, desde Ciudadanos, consideramos que siempre debe preocupar un poco la presencia del regulador como parte interesada en determinados procesos del Derecho Civil y yo le aseguraría que esta es la causa de esa especie de postergación del Derecho Civil, frente a otras ramas del derecho, evidentemente por detrás del tributario, fiscal, lo sitúa inmediatamente. Porque hemos gastado demasiado tiempo, como han podido ver ustedes, en el aspecto tributario, perdiendo la sensibilidad que debería buscar el regulador en civil, en las cuestiones de cómo estos pactos sucesorios, significan una transmisión en la actividad familiar, por ejemplo.

Es decir, vamos a buscar casi el pisito en su función tributaria, en que no se escape porque aquí se ha hablado un montón y es también, lo lamento, una pérdida de tiempo con derecho a los objetivos del Derecho Civil, de la cuestión del posible fraude, de cómo combatimos el fraude. Quiero decir, pensemos cuál es el objeto, no sé, pensemos en claves de derecho romano, de transmisión de la actividad familiar, de transmisión de las obligaciones familiares, de las responsabilidades familiares con respecto a la sociedad, de cómo se transmiten los negocios, como se transmiten las cosas.

Al parecer nosotros tenemos la suerte de contar con los pactos sucesorios, es decir, con una tradición propia, autóctona, desarrollada que estamos, lo siento, pero quiero decir, nos encontramos al meter al regulador como parte interesada y parte no sensible a las causas particulares o a la identidad moral de aquellos que se transmiten y que cumplen estas funciones, tanto de transmitirse entre familiares o como forma de pago en el tema de cuidados y tal, o sea con objetivos perfectamente particulares y privados, que sometemos a la acción tributaria como cuestión principal y a la cuestión entonces antifraude. Creemos que el regulador no debería participar en estas cosas porque lógicamente el regulador no tiene alma, resulta codicioso y tiene los objetivos que cumplir, necesita canalizar el máximo de esfuerzos para su propia tarea.

Entonces, digo eso, mi pregunta digamos con respecto a esto, perdone, que vendría ser la pregunta y lamento si me excedo en mis posibles atribuciones. ¿No cree que esta intervención..., quiero decir, qué sucedería si no hubiera esta intervención del regulador, si el regulador no fuera parte interesada? ¿Podría desarrollar mejor sus propios objetivos, Derecho Civil, derecho familiar, derecho social, la Ley de sucesiones, si no tuviéramos esta intervención del regulador como parte beneficiaria de posibles impuestos? Es decir, que no existiese una tributación de sucesiones, ni de herencias, ni nada, ¿no facilitarían la canalización, el propio desarrollo de la ley, el propio desarrollo intelectual de la ley y el cumplimiento de sus objetivos? Esa es la primera de mis preguntas.

Perdone, tengo otras dos mucho más particulares y que descenden mucho más. Primero, me interesaría bastante cuáles son los orígenes esta ley autóctona, los orígenes..., de dónde nos llega, cuáles son nuestras fuentes de derecho..., en grandes pinceladas, pero un poco, por qué podemos optar por ellas.

Después me interesaría también conocer cuál es el caso particular de Ibiza, porque esa Ley de pactos posible de Ibiza y un poco la matización de qué les interesa.

Y en realidad y aprovechando que hablo con la autoridad docente, esta cuestión como espiritual grande que planteaba, de si se permitiría un desarrollo del Civil, si tuviera que tener menos regulación, o menos intervención el tributario. ¿De acuerdo?

Estas son mis preguntas. Gracias, señores.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gracias, Sr. Méndez. Pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca té la paraula el Sr. Miquel Ensenyat, per un màxim de deu minuts. Sr. Ensenyat quan vulgui.

EL SR. ENSENYAT I RIUTORT:

Sí, moltes gràcies presidenta i molt breument. M'afegesc al capítol d'agraïments per la presència del Sr. Bibiloni i del Sr. Mas. En bon mallorquí diuen "hi veu més un míser i un ase, que un ase tot sol". I jo crec que en aquest sentit, ha estat molt clarificador i molt especialment per a un que els parla que no ve del món del dret i que hi ha certes qüestions que poden sonar enrevessades, o fins i tot complicades.

A més, davant una qüestió que també és d'actualitat i que en el conjunt de la nostra societat, especialment de Mallorca, ha generat molta expectativa i por, especialment dins el col·lectiu de la tercera edat, aquesta por que és palpable. Jo no sé si vostès d'ençà que es va anunciar aquest canvi normatiu, han constatat que hi hagi un augment de les donacions en vida. Jo crec que..., pel que a mi m'ha arribat, aquest por és molt real, fins i tot l'altre dia ma mare va venir amb això de "convendria arreglar..." i jo li dic, "i ara què té cou?, que fas comptes morir-te aviat o...?". I és que realment circula aquesta idea que això canviarà, que hi haurà un canvi normatiu, que després serà molt complicat, que serà molt car i realment la gent passa pena perquè moltes vegades, especialment en situacions de crisi econòmica, de gent que ho passa malament, evidentment moltes vegades una herència o fins i tot..., sí, sobretot una herència pot ser un regal enverinat, que fins i tot hi ha molta gent que renuncia perquè no pot fer front a les despeses d'acceptar aquells béns que la seva família li ha deixat o son pare i sa mare. Quan és un oncle no en parlem, es dona una situació..., jo mateix que no tenc fills, els meus nebots supòs que..., i com jo evidentment hi ha moltíssima gent que realment tindrà una dificultat important pel que suposa a dia d'avui.

Per tant, evidentment aquests canvis normatius que generen aquesta inseguretats a un col·lectiu important de la nostra societat evidentment nosaltres hem d'estar vigilants perquè entenem que tenim una opció amb moltíssima tradició en aquesta terra, en aquest país i que evidentment no podem fer ni una passa enrere respecte d'una qüestió que entenem que és un dret i que està recollit en el nostre codi civil. Crec que és específic amb referència a altres comunitats autònomes i en aquest sentit crec que nosaltres de les institucions n'hem de tenir molta cura perquè formen part també de la nostra idiosincràsia. Crec que és important en aquest sentit respectar determinades qüestions.

Especialment dels ciutadans crec que també hi ha un punt que sempre es regula pensant més en la pilleria que en l'oportunitat. No sé si això és un fet comú a tota la mediterrània pels nostres antecedents pirates que segurament tenim, però això m'imagín que no passa a altres societats en el nord d'Europa, que sempre regulam pensant en qui ho farà malament, no pensant en qui ho fa bé i per tant perseguim qui ho fa malament, sinó directament tractar-nos a tots d'infractors en aquest sentit. I això evidentment també ens passa als ciutadans d'aquestes illes en altres qüestions, quan s'ha qüestionat per exemple el descompte de resident com si féssim un ús incorrecte del descompte que tenim com a resident. Bé, són qüestions que evidentment nosaltres hem d'estar vigilants i ens hem de posar al costat dels ciutadans i de les ciutadanes d'aquestes illes, per tant, hem de defensar allò almanco que no els sigui tan perjudicial, en cas que aquesta reforma o aquest canvi normatiu que es vol fer evidentment provocàs o almanco suposàs un canvi substancial respecte del que tenim a dia d'avui en aquest sentit, amb una qüestió que evidentment ens semblaria injusta.

Per tant, i només una qüestió, perquè ja crec que han sortit prou temes i s'han posat damunt la taula, aquesta de pares i fills o oncles amb nebots, això es té contemplat o no o com quedarà? Perquè crec que també és un tema que almanco a mi em preocupa i crec que també a moltíssima altra gent.

Agraesc molt l'ofertament per a futures compareixences perquè entenc que des del Parlament de les Illes evidentment hem de tenir un contacte estret amb vostès precisament perquè, una vegada que s'aprovi aquest text o que es presenti evidentment tenir aquesta feina de coordinació i de consens sobre un tema que evidentment és prou important com per parar-li tota la nostra atenció.

Res més que agrair-los una altra vegada més la seva presència i especialment l'esforç didàctic que ens ha ajudat a aquests que no venim del món del dret entendre un llenguatge que a vegades és un poc enrevessat.

Moltíssimes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Ensenyat. Pel Grup Parlamentari VOX-Actua Balears té la paraula el Sr. Sergio Rodríguez, per un temps màxim de deu minuts.

EL SR. RODRÍGUEZ I FARRÉ:

Gracias, Sra. Presidenta, y con toda brevedad pues sumarme al capítulo de agradecimientos al Sr. Bibiloni y al Sr. Mas por su presencia hoy aquí, por su explicación que además ha sido bastante asequible para aquellos que no pertenecemos al ámbito del mundo del derecho.

Me quiero sumar a la preocupación porque se intente desvirtuar la naturaleza de los pactos sucesorios por la puerta de atrás, por la vía de la imposición fiscal.

Como creo que todos ustedes saben, desde nuestro grupo político, desde VOX, somos partidarios de la eliminación total

del impuesto de sucesiones y donaciones, con lo cual si algún día llegamos a conseguirlo no estaríamos aquí discutiendo este tema.

Todas las cuestiones que a nosotros nos preocupaban ya han sido formuladas por quienes me han precedido, entonces vamos a esperar a sus explicaciones. Agradecerle una vez más su presencia aquí y no tengo, como he dicho, nada más que añadir, puesto que todas las preocupaciones que teníamos nosotros ya han sido expuestas por los grupos que nos han precedido.

Gracias, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gracias, Sr. Rodríguez. Pel Grup Parlamentari Mixt no assisteix cap diputat, així que passam al torn del Grup Parlamentari Socialista, té la paraula la Sra. Maria Antònia Truyols, per un temps màxim de deu minuts.

LA SRA. TRUYOLS I MARTÍ:

Gràcies, presidenta. Primer de tot, volia agrair la presència del president del Consell Assessor de Dret Civil de les Illes Balears.

Em vaig llegir l'informe amb molt de detall perquè és un tema que ens preocupa com a Grup Parlamentari Socialista i em preocupa també a nivell particular per la meva trajectòria professional, per tant, la lectura la vaig fer de forma detallada.

A veure, crec que primer de tot s'ha de recordar un article que regeix el sistema tributari que és l'article 31 de la Constitució Espanyola, i després passaré a desgranar una sèrie de qüestions. L'article 31 de la Constitució Espanyola diu que tots contribuïrem al sosteniment de la despesa pública d'acord amb la nostra capacitat econòmica mitjançant un sistema tributari just inspirat en els principis de progressivitat i sense que en cap cas aquest sistema tributari tenguí abast confiscador.

Per tant, no hem de perdre de vista que el sistema tributari es regeix pel principi de capacitat econòmica, perquè tinguem un sistema tributari just i perquè apliquem el principi de progressivitat. Això són els eixos rectors dels nostres tributs.

Crec que amb el tema dels pactes successoris també hem d'anar cap enrere, per cert, agraeix l'exposició perquè ha estat doncs un detall de tota l'evolució dels pactes successoris, crec que hem d'anar enrere i no molt enrere perquè hi ha dos fets, dos moments que s'han de tenir en compte: primer, la sentència del Tribunal Suprem, de 19 de febrer de l'any 2016, i, segon, agost de l'any 2017, quan es fa una modificació de la Compilació del Dret Civil de les Illes Balears i s'introdueix la possibilitat que els menorquins també puguin utilitzar aquesta figura que era exclusiva per a Mallorca, Eivissa i Formentera i que al final es va ampliar l'abast cap als menorquins.

Aquests dos moments el que fan és marcar un abans i un després des del punt de vista de tenir un sistema tributari més favorable, encara molt més favorable, per als pactes successoris i crec que a moments hem perdut el nord i hem intentat per part d'algun partits polítics crear alarma social i ara el que ha fet el

Sr. Bibiloni és precisament mirar de quina manera afectaven aquestes modificacions aquests beneficis fiscals dels pactes successoris.

Per tant, els pactes successoris des del punt de vista de l'impost de successions i donacions no han sofert modificacions, és veritat que amb el tema d'acumulació de donacions sí que n'han sofertes, però és que aquesta acumulació de donacions no es fa més que amb el propòsit d'aplicar o recuperar la progressivitat i evitar que es facin fraccionaments de pactes successoris per tal de tenir una tributació més petita. Per tant, crec que no hem de perdre el nord en aquest sentit.

La polèmica sorgeix curiosament quan surt la sentència del Tribunal Suprem, o sigui, abans de la sentència quan el guany patrimonial tributava ningú no deia res, jo no vaig sentir dir res mai a cap grup polític parlar sobre per què tributava el guany patrimonial en cas d'un pacte successori. En el moment que surt la sentència del Tribunal Suprem, de dia 9 de febrer de l'any 2016, deixa de tributar aquest guany patrimonial, és veritat, què passa? Que evidentment en el moment que hi ha una modificació normativa els contribuents planifiquen fiscalment les seves actuacions, i arran d'aquí és quan comencen a sorgir..., es fan molt més pactes successoris amb la finalitat d'actualitzar el valor del bé i realitzar una posterior venda.

No titllam o crec que no es titlla els contribuents d'infractors en tots els sentits...

(Se sent una veu de fons inintel·ligible)

... el que ha de fer el legislador tributari és vetllar pel compliment de l'article 31 de la Constitució Espanyola, i aquí crec que el que ha operat és *mucho ruido y pocas nueces*, perquè, o jo he estat traslladada a un altre món paral·lel, però el que es parla a la Comissió d'Hisenda no té res a veure amb el perfil que han tenguut vostès avui en aquesta comissió d'Assumptes Institucionals.

Semblava que el món es venia a baix, que no es podien fer pactes successoris, que estàvem modificant la tributació al cent per cent dels pactes successoris, que ens titllaven a tots de possibles infractors, no. El que ha de fer el legislador fiscal és vetllar, com deia, per l'aplicació de l'article 31 de la Constitució Espanyola i, evidentment, el que ha fet el legislador és introduir un article, una modificació de l'article 36 de la Llei de renda a la Llei antifrau, esmenada pel Grup Parlamentari Socialista en el Senat per un representant socialista per tal d'establir aquest termini de 5 anys, i no es preocupin, que l'individu a l'hora de planificar sempre en el final acaba intentant pagar el menys possible, perquè ara mateix -ara mateix- es fan operacions de lloguer amb opció de compra a 5 anys. Operacions de lloguer amb opció de compra a 5 anys!, per tal de complir amb aquest termini de 5 anys i poder vendre passat aquest termini, vull dir, al món l'activitat econòmica va molt més aviat del que hi va el legislador, i el legislador simplement a cada moment econòmic o a cada moment intenta equilibrar o adaptar la normativa fiscal als canvis que hi ha dins la societat, als canvis que hi ha dins l'activitat econòmica.

Per tant, agraesc la intervenció del Sr. Bibiloni perquè, per primera vegada, sent a qualcú expert en la matèria dir que els pactes successoris no s'han modificat, ha parlat de les modificacions puntuals.

També li agraesc que hagi dit que tècnicament la solució del termini de 5 anys és una solució tècnicament perfecta...

(Se sent una veu de fons inintel·ligible)

... perfecta, i el que m'estranya és que encara seguim encaparroats des de qualque partit polític, Sr. Melià, vostè ha dit: la normativa fiscal poc favorable als pactes successoris; digui'm una altra figura tributària, dins el nostre sistema tributari, que té els beneficis fiscals...

LA SRA. PRESIDENTA:

Sí, Sra. Truyols, per favor dirigeixi's al compareixent...

LA SRA. TRUYOLS I MARTÍ:

... dels pactes successoris -perdonin, sí, dos segons-, que les han de tenir, perquè són drets civils, drets civils dels quals són titulars els residents a les Illes Balears.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Truyols. A continuació contestarà el Sr. Bibiloni globalment i sense limitació de temps.

Si no tenen inconvenient, el Sr. Bibiloni voldria fer un recés de cinc minuts, si ens sembla oportú a tots, el fem.

(Pausa)

LA SRA. PRESIDENTA:

Diputats i diputades continuarem amb la sessió. A continuació té la paraula el Sr. Bibiloni per contestar globalment, sense limitació de temps, gràcies.

EL SR. PRESIDENT DEL CONSELL ASSESSOR DE DRET CIVIL DE LES ILLES BALEARS (Bartomeu Bibiloni i Guasp):

Moltes gràcies. Moltes gràcies a tots per les gràcies que m'heu donat. Bé, intentarem contestar les preguntes que ens heu fet, si se'ns n'escapa cap que no l'haguem entesa molt bé o que no l'haguem... agafada com a pregunta estam en disposició de contestar-ho després.

Una mica per ordre, la primera qüestió o la primera pregunta del Sr. Melià fa referència a aquesta anunciada proposta que fem sobre els pactes successoris, amb el permís de la presidenta m'agradaria donar la paraula a Miquel Àngel, que us explicarà això i, entre altres coses també ha parlat un poc de fases de tramitació i ell, com que ha estat de la casa vos ho explicarà molt millor que jo.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Bibiloni. Té la paraula el Sr. Miquel Àngel Mas.

EL SR. VOCAL DEL CONSELL ASSESSOR DE DRET CIVIL DE LES ILLES BALEARS (Miquel Àngel Mas i Colom):

Bon dia, moltes gràcies per convidar-nos i tenir l'oportunitat d'explicar un tema que afecta tant la ciutadania com són els pactes successoris. Estam molt contents de ser aquí. Això és el Consell Assessor de Dret Civil de les Illes Balears, és assessor del Govern i del Parlament, de tots els grups parlamentaris, per tant, estam a la vostra disposició.

Comentar en relació amb aquest tema que m'ha comentat Tomeu que expliqui un poc, el tema de la proposició de llei o projecte de llei que redactam.

Bé, quan vàrem començar a fer feina al consell assessor ens vàrem qüestionar en què seria interessant que féssim feina i, és clar, el tema dels pactes successoris és un tema en què hi hagut una autèntica implosió des que a l'any 2016 es va dictar la sentència del Tribunal Suprem hi ha hagut un autèntic bum, és a dir, hi ha moltíssims... es fan moltíssims pactes successoris, però moltíssims, és una cosa molt popular, les herències en vida, pactes successoris, i resulta que tenim una regulació molt magra perquè només té crec que cinc articles per a la donació universal i dos articles per a la definició, quasi no hi ha doctrina i doctrina jurisprudencial, sentències n'hi ha poquíssimes.

Tomeu l'ha relacionada i n'ha comptades cinc en els darrers trenta anys. D'aquestes cinc que ha dit dels darrers trenta anys, tres són dels darrers quatre anys, perquè el que passarà ara és que començarà a haver-hi, hi ha conflictes d'aplicació d'aquests pactes successoris, no?, per exemple un pare que vol revocar una definició, que hi ha hagut una sentència recent del Jutjat de Manacor perquè la filla va atemptar contra el seu pare o..., és a dir, o temes fiscals que han estat comentats.

Llavors, vàrem pensar que seria bo i necessari donar un instrument als operadors jurídics més clar i més desenvolupat i vàrem començar a treballar en aquesta llei, que ara deu fer dos anys que hi fem feina, dos anys, i que som a la fase final, ara ja acabam. No és un tema fàcil, és un tema molt tècnic, que també hem après a treballar entre nosaltres, és un tema que s'ha de consensuar. A Eivissa i Formentera tenen un llibre específic dins la compilació, tenen un consell assessor propi a Eivissa i Formentera, un dret en el tema de pactes successoris juntament amb els espòlits és part del nostre dret d'Eivissa i Formentera singular, que ens singularitza als d'Eivissa i Formentera, el pacte de llegat identifica molt les illes pitiuses. Per tant hem hagut de treballar amb el Consell d'Eivissa i de Formentera.

Això sempre en l'àmbit tècnic és més complicat, però és absolutament necessari arribar a un pacte entre tots. Hi fem feina i esperam acabar de forma imminent. Ens hagués agradat tenir-lo acabat l'any passat perquè sabem que els projectes de llei quan arriben el darrer any aquí..., jo l'experiència que tenc és que n'hi ha molts el darrer any i tots s'acaramullen i

després... Per a nosaltres seria molt important o per la societat balear que aquesta llei s'aprovàs.

Llavors els demanàrem que, una vegada que nosaltres presentem el projecte de llei al Govern, bé, primer ens oferiríem per explicar-lo, per explicar el projecte de llei i venir aquí el Sr. Bibiloni o qui faci falta per explicar un poc les quatre línies d'aquest projecte de llei, que crec que vostès han de ser els primers a assabentar-se d'això i, en segon lloc, els demanàrem si després seria possible facilitar la tramitació perquè, si fos possible, s'aprovàs dins aquesta legislatura.

Ja sabem que anam molt justs de temps ara ja, però són lleis complicades, la realitat pluriinsular d'aquestes illes ho fa tot més difícil, però seria per a nosaltres o crec que per a la societat seria important perquè, de fet, la compilació nostra ha estat reformada, però així com les altres comunitats autònomes han desenvolupat el seu dret civil nosaltres..., hi ha hagut retocs, tres o quatre reformes, però no hi ha hagut un desenvolupament. Llavors pensam que aquí això podria ser un tema interessant, per primera vegada desenvolupar el nostre dret civil en un camp que a més a més té molta incidència social, que hi ha molta gent que el coneix, igual com el tema de..., és a dir, aquí quan la gent parla de Dret Civil, jo quan parl amb la gent que em parla de Dret Civil, dic: "mirau, el tema de règim de separació de béns", tot d'una ho entenen, no?, perquè tothom té assumit el règim de separació de béns que forma part del nostre Dret Civil, que això és..., i juntament amb això el pacte successori és l'altre element que la gent té interioritzat.

Llavors, pens que podria ser interessant que tots vostès ens ajudassin a aprovar aquesta llei perquè crec que seria bo per als pobles de Menorca, Eivissa, Formentera i Mallorca, i ens oferim i ens posam a la seva disposició i els demanam si ens poden ajudar.

Tomeu també m'ha demanat això que ens demanava el Sr. Méndez dels orígens, és curiós, això és molt curiós perquè, miri, el primer origen del pacte successori ve del privilegi que el Rei Jaume I a l'any 1274 va atorgar al Regne de Mallorca, que permetia a les al·lotes que entraven a un convent renunciar a la legítima a canvi d'una bonificació, és a dir, el que es volia evitar era que l'al·lota que entrava al convent, després el convent pogués reclamar la legítima a la família que... a la mare o al pare de l'al·lota.

Després aquest privilegi es va ampliar a l'any 1314, parl de memòria, amb un altre privilegi del Rei Sanç El Pacífic, un altre rei del regne privatiu de Mallorca, que el va ampliar als barons i a més a més en va determinar l'edat, això quant als pactes successoris.

A Eivissa es va aplicar des de l'any 1276 també i a Menorca quan es va incorporar al Regne de Mallorca després de la conquesta de 1286.

Pel que fa a la donació universal, és una cosa molt estranya perquè la donació universal..., el nostre dret és un dret romà, sobretot a Menorca i a Mallorca, i en el dret romà no estava contemplat el pacte successori, no hi era, i en canvi... és d'origen més aviat germànic, els alemanys, els suïssos i els austríacs el tenen assumit el pacte successori, però en el món

romà el pacte successori no forma part de la tradició, a Roma de fet estava prohibit, però aquí no se sap molt bé l'origen, però sí que tenim constància, el Dr. Massot té datat a l'any 1474 la primera donació universal i això són els orígens.

I a partir d'aleshores no s'ha aturat mai. Cert que al segle passat, hi havia intervenció del degà Col·legi d'Advocats a l'any 1973 que va dir que en els darrers setanta anys només s'havia atorgat una donació universal, perquè era un dret que estava... uns drets que estaven fossilitzats i molt més perquè fiscalment estaven, fins a l'any 1216, ui, perdó, 2016 estaven penalitzats i a partir del 2016 són uns pactes que han agafat una força increïble i que són un instrument -com ha explicat Tomeu- de planificació successòria que eviten conflictes i que ajuden a tramitar habitatge i que són molt interessants i que és una eina que nosaltres podem usar.

Aquest és un poc l'origen de tot això.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Mas. Sr. Bibiloni, si vol fer alguna aportació té la paraula.

EL SR. PRESIDENT DEL CONSELL ASSESSOR DE DRET CIVIL DE LES ILLES BALEARS (Bartomeu Bibiloni i Guasp):

Moltes gràcies. Moltes gràcies, Miquel Àngel, les següents qüestions per ventura siguin un poc més tècniques, alguna ja s'ha anat anticipant, hi tornarem incidir.

A veure, una de les preguntes que el Sr. Melià ens fa és respecte a aquest termini entre el pacte i l'ulterior transmissió que s'ha aprovat en cinc anys per al fet que es tributi. Nosaltres a l'informe vàrem considerar que el termini d'un any pràcticament podia ser suficient perquè hem de tenir en compte que membres del Consell Assessor també som professionals i veiem moltes coses a la pràctica, i hem vist casos que sí hi ha hagut aquesta intenció de donar el pacte i transmetre quan ja normalment es tenia comprador. Normalment un no es veia, aquests casos que sí que s'ha vist que s'han fet que es feia una transmissió amb pacte successori amb la intenció de després aprofitar-se de l'actualització de valor i transmetre'l al cap d'un parell d'anys, normalment es veia que ja tenia un comprador, per tant, consideràvem que possiblement amb un any fos suficient.

Hi va haver altres propostes que, per ventura les majors, les més nombroses, que utilitzaven el criteri de 4 anys per utilitzar el termini de prescripció fiscal que ara tampoc no és un tema de prescripció però és per ventura és que s'havia demanat. El motiu que l'elecció que va presentar l'esmena per triar els 5 anys, no el conec, no sé per quin motiu va ser el que es va considerar millor els 5 anys.

El que dic jo tècnicament, és a dir, podria ser un 1, podria ser 5, podria ser 4, és a dir, també com ha comentat la Sra. Truyols, idè si un vol fer aquesta actualització i transmetre-ho pot esperar 5 anys fent contractes privats, també, és això. Ara, el que jo deia que tècnicament és correcte, podríem dir no, és que no..., 10 anys? Per ventura hauria estat un termini excessiu.

Jo sobretot el punt més important per a mi era que quan anam cap enrere, si s'hagués posat..., si no hi hagués termini, com era al principi o un termini de 10 anys, imaginem un pacte successori atorgat en el 2015 quan encara no existia la Sentència del Tribunal Suprem que va dir que el disponent no tributava. El qui va atorgar un pacte successori en el 2015, el disponent va tributar pel guany patrimonial. Després, ara en el 2021, l'adquirent el transmet i ha de tributar pel guany que posà de manifest quan el disponent el va adquirir, aquí sí sembla que ja el pare o mare ja va tributar, tornar a tributar per això semblava un poc excessiu, per tant, els 5 anys, com que no ha agafat els pactes successoris anteriors a aquesta sentència, sembla tècnicament correcte. A un li agradarà més a un li agradarà manco, però estam parlant que nosaltres només podem donar una opinió tècnica en aquest aspecte.

Respecte a la doble tributació de l'impost de successions i l'impost de la renda, nosaltres sobretot som civilistes, som més experts en Civil que experts en Fiscal, jo puc donar la meva opinió però també he de reconèixer que hi ha gent més preparada que jo, més preparada per ventura que nosaltres que pugui donar una opinió millor en aquest tema. Jo vos donaré la meva opinió que més o manco la vàrem introduir a l'informe però, sobretot, a l'informe vàrem proposar que era una qüestió confusa i que no teniem gaire clara, a l'informe no hi ha un pronunciament clar a favor que sí, a favor que no, perquè també és una qüestió un poc embullosa. Ja està clar que hi ha l'article 4 del Reglament de l'impost de successions que diu que no has de pagar per impost de renda ni per impost de successions, però la qüestió és si es tributa dues vegades sobre el mateix fet imposable.

Facem un poc d'exemple, farem un poc de classe de matemàtiques. Situació anterior a la Llei antifrau: un pare, mare, va adquirir, va comprar per 100.000 euros una propietat, la dona a un fill o filla i es valora per 200.000 euros, i després, al cap de dos dies, al cap d'un any, aquest fill ho transmet per 210.000 euros, aquest fill va pagar l'impost de successions possiblement a l'1% en el moment en què va adquirir la propietat i ha de tributar per impost de renda pel guany patrimonial que només eren aquests 10.000 euros perquè ho va adquirir per 200, ho ven per 210 i té uns beneficis de 10.000 euros i ha de tributar al 19, 21, sobre aquests 10.000 euros. Això és la situació abans de la Llei antifrau.

Després de la Llei antifrau, el mateix pare que ho va adquirir per 100.000, ho va donar després al seu fill i valorat en 200.000 i al cap d'un any o al cap de mig any, aquest fill o filla, el ven per 210.000. Amb l'aplicació de la nova llei, aquest fill que ha tributat sobre l'1% d'imposts de successions quan va adquirir en el pacte successori ara, a l'impost de la renda ha de tributar pels 110, els 100 que venia son pare més els 10 que ha incrementat, d'acord. Hi ha una doble imposició? Idò possiblement m'inclinaria perquè no. Per què? És a dir, va tributar per l'1%..., en els dos casos ha tributat per l'1% per adquirir i en els dos casos ha de tributar per renda pel guany patrimonial. L'únic que hi ha en aquest cas és un doble guany patrimonial, la dels 10.000 entre la donació i la venda, i la dels 100.000 de quan son pare o mare l'hi va donar, és a dir, és una doble imposició? No són dos impostos. És una imposició sobre un doble guany? Idò possiblement sí. És una opinió, ja dic, hi

ha experts millors que nosaltres que ens poden dir, no, és doble imposició o no és doble imposició això.

La qüestió següent que el Sr. Melià ens ha exposat és aquesta qüestió que és interpretable del tema de l'aplicació o no de reducció del 95% quan dins uns pactes successoris hi havia empreses individuals, negocis professionals o participacions, societats limitades amb entitats.

Clar, aquí tenim que aquí hi ha una interpretació de la Direcció General de Tributs, aquí la Llei antifrau no hi ha entrat per res. Originàriament idò es feien aquests pactes successoris i s'hi incloïa perquè ningú havia pensat amb aquesta literalitat que diu la norma *persona fallecida*. Varen sortir les primeres consultes, que varen dir: no, no, no es pot aplicar perquè la llei diu *persona fallecida* i a un pacte successori no *ha fallecido* el disponent. Després hi ha aquesta consulta que diu que això és un canvi de criteri, per ventura per salvar les anteriors o no anteriors.

Jo, potser, aquí, és una opinió més personal meva que no ha sortit a l'informe perquè no en vàrem parlar, que de vegades la interpretació massa literal pot dur a una conseqüència que no és la correcta. Aquí, idò, jo entenc que s'utilitza una interpretació literal que no s'hauria d'aplicar perquè *persona fallecida* està pensat en l'herència, però quan ho traslladam al pacte successori hem de crear aquesta ficció que el disponent es mor. Per posar un exemple, en els mateixos preceptes es diu que un té una bonificació de pares, fills, cònjuges, ascendents, dels 180.000 euros quan adquireix l'habitatge habitual del causant o del disponent, i això s'aplica tant a les herències com als pactes successoris. Però posa, diu: però, sempre que no es transmeti dins el termini de 5 anys, és a dir, perquè si es transmet abans de 5 anys perdria bonificació, diu no es permet que es transmeti en el termini de 5 anys des de la mort del disponent.

Jo entenc que quan fas un pacte successori que dones, transmetes l'habitatge habitual i tens aquesta bonificació, la perds si transmetes abans de 5 anys des del pacte, no des de la mort del disponent que per ventura es morirà d'aquí a 20 anys.

És clar, aquesta interpretació literal idò de vegades s'ha d'anar..., hem de pensar que els pactes successoris estan molt poc regulats, fins ara, a posta fem aquesta proposta de llei i hem de fer un encaix, hem d'agafar els pactes successoris i ficar-los dins la regulació de les herències i de vegades no quadra gaire bé, i és complicat; i tenim l'inconvenient que al Codi Civil no estan permesos, estan prohibits, i no podem utilitzar el Codi Civil per regular els pactes successoris. I hem de fer uns encaixos que de vegades ens pot dur a això.

De totes maneres, s'ha de dir que això és una..., aquesta paraula, *persona fallecida*, està recollit en el text refós de les Illes Balears, és a dir, que aquí els parlamentaris d'aquí, si voleu, ho podeu aclarir i possiblement seria d'agrair que els parlamentaris que qualque dia que us dedicàssiu quan sigui a estudiar el text refós, i dir-nos: no, no, *persona fallecida* vol dir *persona fallecida*, per tant si no s'ha mort, no s'ha mort; o be dir, no, no, en lloc de *persona fallecida*, "*del causante*" i per tant, se li aplica. Per tant, és més una feina de vostès que nostra en aquest punt.

Ha comentat el Sr. Melià per què a la plusvàlua s'interpreta que sí, l'impost de successions, més o manco és el mateix que hem dit.

Ha comentat també per què a l'acumulació dels pactes hi ha un termini per a l'acumulació dels pactes entre si i un termini per a l'acumulació dels pactes en les successions. El motiu, simplement, que jo sé que hi ha aquest termini, és perquè ja la llei des de sempre, des del 87 que hi ha Llei de l'impost de successions, ho diu així, no ha estat una invenció d'ara; diu que les donacions entre si s'acumulen als 3 anys i les donacions amb l'herència i el llegat s'acumulen als 4. Això, saber per què ho varen posar a l'any 87 ho desconec, simplement que ara afecta els pactes perquè existia d'aquesta manera.

A posta nosaltres vàrem considerar que seria millor que la regulació dels pactes fos un article separat, que no es mesclàs amb les donacions respecte de l'herència; que, per no embullar, tengués un mateix termini, i totes aquestes coses de termini, limitar-ho als dos anys. Ja que m'amoll, recollint el que ha dit la Sra. Truyols, que aquí del que es tracta és de seguir la progressivitat de l'impost, tampoc..., al menys a nivell personal no veig un inconvenient en aquesta norma, perquè si una cosa són els pactes successoris són una planificació de l'herència i no és una planificació de fer una transmissió dilluns un bé, dimarts l'altre bé i dimecres l'altre bé, sinó que normalment els pares, a mesura que tornen majors, veuen que necessiten menys béns i avancen. Ara, un any un fill necessita, perquè s'ha de casar, li transmet un bé, per ventura al cap de 3, 4 anys en poden transmetre altres, respon un poc més a aquesta planificació, és una opinió personal.

La darrera pregunta de la valoració de l'actuació de l'Estat, jo no puc contestar. Jo no sé..., era una cosa ja més política i jo d'això no n'entenc.

Passant a continuació al Sr. Camps, ens ha comentat el tema d'Eivissa, és a dir quins canvis, és a dir, la regulació del Dret Civil d'Eivissa és la mateixa, no s'ha modificat, el tema fiscal, la Llei antifrau regula exactament igual. L'únic és que a la proposta de llei el que s'intenta és que la regulació sigui molt més detallada en els pactes successoris d'Eivissa i Formentera.

Hem de reconèixer, per l'origen, si de cas Miquel Àngel és la persona més adequada que jo per explicar els orígens, que Eivissa i Formentera tenen més pactes, o tenen una riquesa més de pacte, perquè tenen l'impost d'institució, que pot ser institució universal, que seria igual a la donació universal de Mallorca i Menorca, però també aquesta institució universal pot ser en transmissió de béns de presents, o sense transmissió de presents. I tenen la institució singular o particular, que és conegut com a pacte de llegat, que també pot ser amb transmissió de béns de presents i sense transmissió. I després tenen el finiment, que ve a ser la definició mallorquina i menorquina, pràcticament igual, limitada la legítima i extensa als altres drets. Pràcticament la proposta el que fa és regular-los amb més detall i separar-los perquè quedi massa clar. No sé quines modificacions hi ha més.

Tema de valor de referència. No sabem què passarà, és a dir, això és una normativa que es remet al Cadastre, el Cadastre agafarà els valors que els notaris a les escriptures comuniqui al

Cadastre, agafarà uns criteris, treurà aquests criteris i aplicarà uns valors de referència que seran els que serviran per tributar l'impost de successions, l'impost de transmissions i possiblement l'impost de patrimoni.

Serà més alt o més baix, serà dues propietats que estan juntes i que són iguals, una es valori més o es valorin igual quan un l'ha arreglada molt i l'altra no l'ha arreglada tant? Idò no ho sabem, això a partir de l'any que ve podrem fer una valoració de la incidència a la tributació dels pactes successoris.

La sentència del Tribunal Constitucional, jo també ho he llegit al diari, tampoc no sabem respecte de les plusvàlues què passarà. No sé quina part es conservarà, he llegit també que hi haurà un esborrany del Ministeri d'Hisenda que ho vol regular. L'ideal és que sigui l'Estat el que reguli l'impost i no hagin d'anar utilitzant sentències. Però tampoc molt més no te puc dir.

La Sra. Sans, el tema de la proposta de llei, ja li ha contestat.

Respecte del Sr. Méndez. Me fa preguntes difícils de contestar, això de si no hi hagués tributació què passaria a la legislació civil? No ho sé, és a dir, si qualche dia el Parlament decideix eliminar els impostos, doncs ens podem reunir i veurem el Dret Civil com funciona sense aquests impostos. També el tema d'Eivissa, crec que més o manco ho he contestat.

Al Sr. Ensenyat, que ens diu que aquesta por, aquesta sensació social. Jo també com a notari també ho veig, que els meus clients vénen molt a veure què passarà, què passarà ja sigui quan va sortir la Llei antifrau, quan entri en vigor la llei de referència, la mateixa intenció del Govern estatal de voler que totes les comunitats autònomes tributin de forma igual, tot això sempre ha dut una sensació de por, que el que hem de fer l'any que ve ho podem fer ara. Però sempre ha existit, però a la pràctica la normativa afecta coses sí i coses no, ja us he explicat més o menys quina incidència té en els pactes la Llei antifrau i se'n segueixen fent.

El tema d'oncles i nebots, hem de dir que els pactes de definició i de finiment, de renúncia, legítima o drets hereditaris, es fan entre familiars sempre, a més famílies descendents que són legítimàries, és a dir, família estricta. Però els pactes d'institució, donació universal a Mallorca i Menorca; pactes d'institució a Eivissa i Formentera, no estan subjectes a famílies, es poden donar a estranys.

I el tema de les persones majors que han fet un patrimoni, per ventura no tenen fills o no tenen qualcú que en tenguin cura, doncs sempre tenen els nebots o altres persones, fins i tot externs que pot ser un cuidador que n'ha tenguut cura tota la vida. És clar, per a aquestes persones la tributació és alta, perquè si la persona major té un patrimoni un poc alt, la tributació pot arribar a un 30, un 40, un 50%. És clar, els pactes successoris el que permeten és aquesta mateixa planificació que pot anar fent partícip al cuidador del seu patrimoni, d'una forma progressiva i a la llarga li pot sortir un poc més econòmic, no molt, però sí que de vegades s'utilitza per aquest motiu.

Finalment el Sr. Rodríguez, pel tema de la desnaturalització de la naturalesa jurídica. Bé, totes aquestes vegades que s'equipara pacte amb donació, doncs no és exactament el mateix perquè el pacte successori s'ha d'equiparar a la successió hereditària, hi pot haver una certa desnaturalització. Ara, cada norma té els seus motius d'introduir-lo i aquí ja no hi podem fer res.

Esper haver contestat més o menys totes les preguntes, no sé si me'n deix qualcuna i si me'n deix qualcuna que vulgueu qualque aclariment més, estic a la vostra disposició.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Bibiloni. Passarem al torn de rèplica. En primer lloc, pel Grup Parlamentari El Pi Proposta per les Illes té la paraula el Sr. Melià, per un temps de cinc minuts.

EL SR. MELIÀ I QUES:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Bé, només tres qüestions telegràfiques. La primera és que vostè ho ha dit i crec que val la pena reiterar-ho, i li deman que així ho faci, és que la fiscalitat no és innòcua, sobre si es produiran més pactes successoris o se'n faran manco de pactes successoris, la fiscalitat és un element importantíssim per potenciar o minvar la institució. I, per tant, determinats plantejaments fiscals amb una tributació molt alta, té una conseqüència evident i és que es faran molts pocs pactes successoris, i jo crec que val la pena constatar-ho perquè jo sent alguns portaveus d'altres grups parlamentaris que fan un plantejament com si fos absolutament independent, és igual si la fiscalitat és alta, hi haurà un fòssil o una compilació que es dirà pacte successori, però és que aquest fòssil no s'utilitzarà, simplement serà una previsió que després a la realitat mai no serà d'ús per part dels ciutadans.

I lògicament això, al final, serà, diguem, un pur folklorisme. Primera qüestió.

Segona qüestió, el termini de l'IRPF, bé, voldria que deixàs clar que l'opció de l'informe i l'opció bàsica era que no es consideràs que hi havia guany patrimonial i, per tant, que no hi havia tributació. Això era l'opció bàsica, entenc, de la comissió assessora. El pla B, el pla era que no hi hagués guany, el pla B, per tant, ho dic per això que n'hi ha que diuen que això és perfecte, no és perfecte, el pla A és que no hi hagués guany patrimonial i el pla B és que fos un termini d'un any, per tant, la perfecció dels cinc anys no la podem trobar per cap banda. En tot cas, evidentment, és el mal menor que no hi hagués termini, molt millor que hi hagi cinc anys que no que no hi hagi termini, que era el plantejament inicial, però lògicament no ho podem compartir.

I li deman si vostè comparteix que la solució perfecta són els cinc anys, la solució perfecta, entenc jo era la que defensava la comissió assessora, és que no es consideràs que hi hagués guany patrimonial. I, en tot cas, la segona opció que aquest termini fos d'un any, per les raons que vostè ha explicat perquè, és clar, aquí n'hi ha que consideren tothom que fa un pacte successori un defraudador, i vostè ha explicat molt bé que una de les aportacions del seu informe és que hi hagués la possibilitat de demostrar que la transmissió responia a una

necessita imperiosa, per tant, que no hi havia una voluntat defraudadora tributària, sinó que hi havia unes circumstàncies determinades que provocaven la venda d'aquest immoble rebut a través del pacte successori. Per tant, que hi havia situacions que no són de defraudació.

I la tercera qüestió és que veig que coincideix amb el nostre grup parlamentari que efectivament el tema de la reducció del 95% de l'empresa familiar, per dir-ho ràpidament, efectivament amb la normativa autonòmica hi podria tenir una participació que provocàs que aquestes consultes vinculants poguessin canviar el criteri interpretatiu i, per tant, retornàssim al que durant anys va funcionar que és que s'aplicaven als pactes successoris aquests avantatges, aquests beneficis fiscals.

Moltíssimes gràcies per la seva assistència.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Melià. Pel Grup Parlamentari Popular té la paraula el Sr. Camps, per cinc minuts.

EL SR. CAMPS I PONS:

Gràcies, Sra. Presidenta. En nom del Partit Popular agrair una vegada més la seva presència i entre tots que sigui possible dins del que resta de legislatura tirar endavant aquest decret llei que entenem que serà bo per als ciutadans de les Illes Balears.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Camps. Pel Grup Parlamentari Unidas Podemos té la paraula la Sra. Sans, per cinc minuts.

LA SRA. SANS I REGIS:

Gràcies, presidenta. Bé, només un matís, que ara s'intercanviaven aquí paraules que s'han dit, jo crec que són en el *Diari de Sessions*, el que s'ha dit era que tècnicament era perfecte perquè posava els cinc anys i per tant no anava més enrere de l'any 2016, que és l'any de la sentència del Tribunal Suprem. S'ha dit "perfecte tècnicament", només puc dir que no és una valoració política que s'ha fet aquí, sinó que es parlava de la part tècnica.

Simplement també agrair tota la informació que ens ha donat i esperam poder veure aviat aquest projecte de llei que treballen que sé cert que serà molt interessant i beneficiós per al mateix dret civil propi de les nostres illes. Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Sans. Pel Grup Parlamentari Ciudadanos té la paraula el Sr. Méndez per cinc minuts.

EL SR. MÉNDEZ I BAIGES:

Les reitero, señores, el agradecimiento tanto por sus explicaciones, por sus previas explicaciones, como su respuesta posterior.

Sí que le aclaro que mi pregunta no era qué pasaría en un universo hipotético donde sucesiones no tributaran, sino la cuestión directa de si perfeccionaría este tipo de contratos, si serviría más como herramienta social el alejarlos de esta posible sospecha de utilización incorrecta, como sistema de no tributación, y que no entrara esta cuestión, si eso no perfeccionaría estos contratos, si no les daría más oportunidades para representar más una herramienta entre la población civil de substituirse generacionalmente, de renovarse, de intercambiar sus propias pertenencias y sus propios patrimonios, y de evitación de litigios además, como también se ha sugerido al principio. O sea, creo que en varias de las cuestiones vendría muy bien la no presencia de un regulador parte interesada, digamos, con todas las disculpas que pido sobre esta figura que parezco crear.

Muchísimas gracias, señores, buenos días.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Méndez. Pel Grup Parlamentari MÉS per Mallorca té la paraula el Sr. Ensenyat, per un temps de cinc minuts.

EL SR. ENSENYAT I RIUTORT:

Sí, moltes gràcies, no en faré ús, Sra. Presidenta, només agrair una vegada més la seva presència i els aclariments.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Ensenyat. Pel Grup Parlamentari VOX-Actua Balears *tiene la palabra el Sr. Rodríguez, por cinco minutos.*

EL SR. RODRÍGUEZ I FARRÉ:

Gracias, Sra. Presidenta, yo tampoco haré uso y simplemente reiterar las gracias por la presencia aquí del Sr. Bibiloni y del Sr. Mas.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gracias, Sr. Rodríguez. Del Grup Parlamentari Mixt no hi és present cap diputat a la sala així que passam al Grup Parlamentari Socialista, té la paraula la Sra. Truyols, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. TRUYOLS I MARTÍ:

Sí, jo faré un parell de matisos, gràcies, Sra. Presidenta. A veure, està claríssim que la tributació o les modificacions tributàries influeixen, i molt, sobre les decisions dels ciutadans i, com ha apuntat el Sr. Bibiloni, tampoc un no pot tenir clar quin és al final el fet que hagi fet que els pactes successoris els darrers anys s'hagin utilitzat d'aquesta manera tan exponencial, amb aquest increment tant exponencial. Està claríssim que la sentència del Suprem és un fet que atorga un benefici fiscal importantíssim, perquè fa que el pacte successori no tributi el guany patrimonial en el moment que es realitza la formalització d'aquest pacte successori.

Ara mateix, però, com pot influenciar el fet de la Llei antifrau en la realització de pactes successoris? Influeix més que tal vegada el fet que a nivell nacional es parli d'harmonització fiscal i tal vegada d'aquí a uns anys, o d'aquí a un cert temps, acabem tributant en una forquilla del 4, 5% en lloc de l'1%? És que un mai no pot saber exactament quin és el motiu que fa que al final un acabi decidint fer el pacte successori o no.

Però no es preocupin, el que sí és cert són els fets i els fets són que a l'any 2014 es varen fer 14 operacions de pactes successoris a les nostres illes, només 14. A l'any 2016, a partir de l'any 2016 vàrem començar a augmentar, com deia, exponencialment. I dins l'any passat i principi d'enguany se n'han fet quasi 6.000 pactes successoris, o sigui, una xifra, comparada amb els 14 que es varen fer a l'any 2014, ara queda veure, que no es preocupin que estaré pendent de l'estadística, ara queda veure quants pactes successoris es fan després de l'aprovació de la Llei antifrau.

Dit això, en relació amb el valor de referència, quan estava de directora de l'Agència Tributària des de l'Estat se'ns va passar una primera mostra, quan es començava a parlar dels valors de referència, una primera mostra de valoracions de béns immobles de les Illes Balears, una mostra que se suposava representativa, a aquesta primera mostra la diferència de tributació, tenint en compte el valor real o tenint en compte valors de referència, afectava la tributació només en 1 milió d'euros, parlam de totes les Illes Balears.

Si evidentment després hi ha hagut canvis posteriors o que des del Cadastre s'hagi fet qualche tipus de modificació, que no em consta, tal vegada en lloc d'1 milió serien més, però aquesta era la darrera dada que tenia jo damunt la taula.

En relació amb la reducció del 95% per transmissió de l'empresa familiar. Mirin, l'altre dia a la Comissió d'Hisenda vaig posar un exemple, imaginin que un pare dona al seu fill una empresa familiar per valor aproximadament d'1 milió d'euros, si utilitzam la figura del pacte successori, tenint en compte que no es pot aplicar la reducció del 95% de transmissió de l'empresa familiar, la quota a pagar utilitzant el pacte successòria seria de 31.000 euros, això sí, hem de tenir en compte que per poder fer un pacte successori el fill ha de renunciar a la legítima, el qui rep ha de renunciar a la legítima. En canvi, si fem una donació pura i simple que tributa al 7%, en aquest cas sí que es pot aplicar la reducció del 95% per transmissió de l'empresa familiar i s'acaba pagant una quota de 3.500 euros i no s'ha de renunciar a la legítima.

Per tant, crec que fem el problema com a molt gros, el que deia abans: *mucho ruido y pocas nueces*. Perquè al final, què prefereix un contribuent, pagar 31.000 euros i, a més, renunciar a la legítima, o dur endavant una donació pura simple i només pagar 3.500 euros, i no haver de renunciar a la legítima? Per tant, opció a l'hora de..., existeix, podem planificar fiscalment, sembla que no tenim altres opcions, però en aquest món des del punt de vista fiscal, sempre hi ha una opció o l'altra.

Finalment, en relació a la doble imposició, permeti'm que doni la meua opinió personal, havent estat directora de l'Agència Tributària de les Illes Balears durant vuit anys. A

veure, si la doble tributació es diu entre IRPF i impost de successions, entre impost de renda i impost de successions, no n'hi pot haver des del punt de vista fiscal, perquè l'impost de la renda el que sotmet a tributació és la transmissió. En canvi, l'impost de successions el que sotmet a tributació és l'adquisició, són dos fets imposables diferenciats, no és el mateix el que ven i el que compra, no és el mateix que el donant i el donatari, són dos fets imposables diferenciats. Per tant, no hi ha doble tributació.

I el mateix es podrien dir, entenc jo, d'aquest doble guany patrimonial del qual el Sr. Bibiloni parlava, perquè també són dos guanys patrimonials diferents. El pare que transmet el bé en aquest pacte successori cap el seu fill, fa una transmissió *mortis causa*, perquè precisament com a pacte successori està assimilat a una herència, és un títol successori. Per tant, el pare fa una transmissió *mortis causa*, el fill quan ja ha rebut el bé del pare, quan el ven a un tercer, està fent una transmissió *inter vivos*, no *mortis causa*, està venent a un tercer. Per tant, també són dos fets imposables diferenciats i, per tant, no hi ha doble tributació.

Evidentment això és la meva opinió personal, qui ha d'acabar dirimint si hi ha doble tributació o no, és precisament l'òrgan responsable tributari -tributari. Simplement era fer aquests matisos.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Truyols. A continuació i per contrarèplica pot contestar el Sr. Bibiloni sense limitació de temps. Gràcies.

EL SR. PRESIDENT DEL CONSELL ASSESSOR DE DRET CIVIL DE LES ILLES BALEARS (Bartomeu Bibiloni i Guasp):

Moltes gràcies. Bé, hi ha molt poques qüestions, la qüestió que la fiscalitat afecta la tributació, la Sra Truyols ho ha dit clarament, ho sabem tots, com més es paga, un negoci com més costa, menys el fa i com menys costa, més el fa.

El tema del termini, aquesta expressió de "perfecte tècnicament", no sé si era la més guapa o no, però l'expressió el termini de 4 anys per a mi també és perfecte tècnicament perquè respon a la mateixa idea, pot agradar més o menys. I el termini d'un any també és perfecte tècnicament, es tracta de valorar tècnicament o jurídicament un termini, que a mi sobretot el que més em preocupava és que, quan no hi havia termini, anàssim als pactes anteriors del 2016. Des del moment que això s'ha resolt, totes les solucions em semblen perfectes.

El tema que nosaltres proposàvem, i possiblement a una reforma de la llei, si s'arribàs a fer, donar com a una possibilitat d'excepció, que quan la transmissió posterior a un pacte fos per una causa que es pogués demostrar, que no era per frau, doncs clar, evidentment m'agradaria. Us coment un petit exemple i és que uns fills que varen rebre uns béns a un pacte successori, augmentant el valor, ara volent fer un negoci amb terceres persones, volien aportar aquest béns a una societat. És clar, no es tracta que vulguin defraudar i vendre-ho a una tercera

persona i aprofitar, si no enlloc d'intervenir un negoci, per evitar la responsabilitat personal, aportar-ho a una societat de responsabilitat limitada, doncs es troben que en aquest cas els afecta el guany patrimonial agafar el valor que el seu pare tenia quan va donar.

És un exemple que hi ha casos en què no hi ha aquest frau, i a mi m'hagués agradat, a posta ho vàrem proposar a l'informe, que a part del termini i la no retroactivitat, una de les opcions hagués estat deixar, jo no sé si ho sabria redactar o no, que hi hagués casos que el mateix contribuent hagués pogut demostrar que no hi havia aquesta intenció de frau.

Això del 95%, jo crec que més o menys ha quedat clar, l'únic que vull dir amb això del 95% és que de vegades l'administració tributària utilitza unes interpretacions literals. A posta per part del Consell Assessor, sempre estam disposats en el Parlament i a l'administració que puguem coordinar conceptes i en qualsevol moment dir, opinam això, o opinam això altre, a fi que hem de tenir clar que la legislació tributària es basa en la legislació civil, el principi de qualificació diu que "els tributs s'han de pagar en funció de la vertadera qualificació del negoci, no d'una altra". Per tant, sempre és interessant tenir un concepte civil clar i quan hi ha una possible interpretació, doncs ja dic, des del Consell Assessor sempre estam disposats.

En això de la doble imposició, ja he dit que havia persones més preparades que nosaltres per explicar-ho i ja no tenc res més a dir.

Moltes gràcies per tot.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Bibiloni. I una vegada acabat el debat, volem agrair la presència del president del Consell Assessor de Dret Civil de les Illes Balears, Sr. Bartomeu Bibiloni i Guasp i del vocal que l'acompanya, Sr. Miquel Àngel Mas i Colom.

I no havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió. Gràcies.

DIARI DE SESSIONS
DEL
PARLAMENT
DE LES
ILLES BALEARS